

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)
Кафедра правознавства

Катерина Пастух

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ ТА
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ»

з підготовки здобувачів другого (магістерського)
рівня вищої освіти

Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D4 Публічне управління та адміністрування
Освітня програма	Публічне адміністрування

Полтава
ПУЕТ
2026

Укладач: *Катерина Пастух*, канд. держ. упр., доцент кафедри правознавства Полтавського університету економіки і торгівлі.

Рецензенти: *Світлана Гайдученко*, д-р держ. упр., професор, професор кафедри менеджменту і публічного адміністрування ХНУМГ імені О. М. Бекетова;

Вікторія Берлізова, канд. дер. упр., старший викладач кафедри економічної політики та менеджменту Навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

*Рекомендовано до видання, розміщення в електронній бібліотеці та використання в освітньому процесі на засіданні кафедри правознавства ПУЕТ
27 серпня 2026 р., протокол № 1*

Пастух Катерина

Програма навчальної дисципліни «Електронне урядування та інформаційні технології» з підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право. Спеціальність D4 Публічне управління та адміністрування. Освітня програма Публічне адміністрування / Катерина Пастух. – Полтава : ПУЕТ, 2026. – 23 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM).

Відповідальні за зміст навчально-методичного видання укладач, рецензенти та завідувач кафедри правознавства *Г. В. Лаврик*

Повне чи часткове відтворення, тиражування, передрук та розповсюдження цього видання без дозволу Полтавського університету економіки і торгівлі **ЗАБОРОНЕНО**

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Важливою передумовою забезпечення сталого розвитку держави є розвиток демократичних засад суспільства та утвердження загально-визнаних демократичних цінностей, зокрема забезпечення безпосередньої участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики. Особливого значення набуває впровадження відповідно до міжнародних стандартів дієвих інструментів електронної демократії, що дозволяє громадянам впливати на управлінські рішення органів публічного управління через створені цифрові сервіси і платформи.

Електронне урядування та інформаційні технології є важливою складовою професійної підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D4 Публічне управління та адміністрування галузі знань D Бізнес, адміністрування та право (далі – здобувачі вищої освіти). Одним із засобів управління розвитком різноманітних сфер суспільного життя, а також територій і громад є набуття здобувачами вищої освіти відповідного комплексу наукових знань з публічного управління та адміністрування, дотичних до економіки, політології, права та соціології. Електронне урядування сприяє підвищенню ефективності, прозорості діяльності органів публічної влади, забезпечує як узгодженість управлінських процесів, так й оптимізацію використання ресурсів, покращення якості надання публічних послуг, до того ж посилює взаємодію представників влади, бізнесу та громадськості.

Предметом навчальної дисципліни «Електронне урядування та інформаційні технології» є теоретичні засади електронного урядування, концептуальні основи електронної демократії та практичний досвід публічного управління розвитком електронного урядування, інформаційної безпеки в електронному урядуванні, використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Метою навчальної дисципліни «Електронне урядування та інформаційні технології» є забезпечення формування цілісної системи загальних, спеціальних (фахових, предметних) компетентностей здобувачів вищої освіти через отримання спеціалізованих концептуальних знань щодо електронної демократії, теоретичних засад електронного урядування, його методів і технологій, публічного управління розвитком електронного урядування, а також вироблення базових умінь і навичок упровадження електронного урядування з використанням інформаційних і комунікаційних технологій.

Зміст навчальної дисципліни розкривається у темах: Теоретичні засади електронного урядування; Електронна демократія: концеп-

туальні основи, розвиток, упровадження в Україні та за кордоном; Технології розвитку електронного урядування, електронної демократії; Прогнозування, моніторинг та оцінювання розвитку електронного урядування; Розвиток електронного урядування на державному та регіональному рівнях; Електронне урядування на місцевому рівні; Електронне урядування, електронна демократія як інструменти запобігання корупції в органах публічної влади в Україні; Цифровий розвиток та електронна демократія; Електронні публічні послуги: сутність, організація надання в Україні та за кордоном; Публічна політика електронного урядування; Електронний документообіг; IT-архітектура системи електронного урядування; Стратегії управління людськими ресурсами у сфері електронного урядування; Упровадження електронного урядування в Україні та за кордоном. Інформаційна безпека в електронному урядуванні.

STRESZCZENIE DYSCYPLINY NAUKOWEJ

Istotnym warunkiem zapewnienia zrównoważonego rozwoju państwa jest rozwój demokratycznych zasad społeczeństwa i ugruntowanie powszechnie uznanych wartości demokratycznych, w szczególności zapewnienie bezpośredniego udziału społeczeństwa w kształtowaniu i realizacji polityki państwa. Szczególnie ważne jest wdrożenie skutecznych narzędzi demokracji elektronicznej, zgodnych z międzynarodowymi standardami, które umożliwiają obywatelom wpływanie na decyzje zarządcze organów administracji publicznej za pośrednictwem tworzonych usług cyfrowych, a także platform.

Łączność elektroniczna i technologie informacyjne stanowią istotny element kształcenia zawodowego kandydatów na studia wyższe drugiego stopnia (magisterskie) na kierunku D4 Administracja Publiczna i Administracja, na kierunku D Biznes, Administracja i Prawo (zwanym dalej „kandydatami na studia wyższe”). Jednym ze sposobów kierowania rozwojem różnych sfer życia publicznego, a także terytoriów i społeczności, jest nabycie przez kandydatów na studia wyższe odpowiedniego kompleksu wiedzy naukowej z zakresu administracji publicznej i administracji, w tym ekonomii, nauk politycznych, prawa i socjologii. Zarządzanie elektroniczne przyczynia się do zwiększenia efektywności i przejrzystości działania władz publicznych, zapewniając zarówno spójność procesów zarządzania, jak i optymalizację wykorzystania zasobów, podnosząc jakość usług publicznych, a także wzmacniając interakcje między przedstawicielami rządu, przedsiębiorstwami i społeczeństwem.

Przedmiotem dyscypliny naukowej „Zarządzanie elektroniczne i technologie informacyjne” są podstawy teoretyczne zarządzania elektronicznego, podstawy koncepcyjne demokracji elektronicznej oraz doświadczenia praktyczne w zarządzaniu publicznym w zakresie rozwoju zarządzania elektronicznego, bezpieczeństwa informacji w zarządzaniu elektronicznym oraz wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Celem dyscypliny naukowej „Zarządzanie elektroniczne i technologie informacyjne” jest zapewnienie wykształcenia holistycznego systemu kompetencji ogólnych i specjalistycznych (zawodowych, przedmiotowych) studentów szkół wyższych poprzez zdobycie specjalistycznej wiedzy koncepcyjnej na temat demokracji elektronicznej, podstaw teoretycznych zarządzania elektronicznego, metod i technologii zarządzania elektronicznego, publicznego zarządzania rozwojem zarządzania elektronicznego, a także kształtowanie podstawowych umiejętności i zdolności do wdrażania zarządzania elektronicznego z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Treści dyscypliny naukowej obejmują następujące tematy: Teoretyczne podstawy e-administracji; E-demokracja: podstawy koncepcyjne, rozwój, wdrażanie na Ukrainie i za granicą; Technologie rozwoju e-administracji i e-demokracji; Prognozowanie, monitorowanie i ocena rozwoju e-administracji; Rozwój e-administracji na szczeblu państwowym i regionalnym; E-administracja na szczeblu lokalnym; E-administracja, e-demokracja jako narzędzie zapobiegania korupcji w organach władzy publicznej na Ukrainie; Rozwój cyfrowy i e-demokracja; Elektroniczne usługi publiczne: istota, organizacja świadczenia na Ukrainie i za granicą; Polityka publiczna e-administracji; Elektroniczny obieg dokumentów; Architektura informacyjna systemu e-administracji; Strategie zarządzania zasobami ludzkimi w obszarze e-administracji; Wdrażaniu e-administracji na Ukrainie i za granicą. Bezpieczeństwo informacji w e-administracji.

ANNOTATION OF EDUCATIONAL DISCIPLINE

An important prerequisite for ensuring sustainable development of the state is the development of democratic principles of society and the establishment of generally recognized democratic values, in particular, ensuring direct participation of the public in the formation and implementation of state policy. Of particular importance is the implementation of effective electronic democracy tools in accordance with international standards, which allows citizens to influence the management decisions of public administration bodies through created digital services, as well as platforms.

Electronic governance and information technologies are an important component of the professional training of higher education applicants of the second (master's) level of higher education in the specialty D4 Public Administration and Administration of the field of knowledge D Business, Administration and Law (hereinafter referred to as higher education applicants). One of the means of managing the development of various spheres of public life, as well as territories and communities is the acquisition by higher education applicants of the appropriate complex of scientific knowledge in public administration and administration, related to economics, political science, law and sociology. Electronic governance contributes to increasing the efficiency and transparency of public authorities, ensuring both the coherence of management processes and the optimization of resource use, improving the quality of public services, and also strengthening the interaction between government representatives, business and the public.

The subject of the academic discipline “Electronic Governance and Information Technologies” is the theoretical foundations of electronic governance, the conceptual foundations of electronic democracy, and practical experience in public management of the development of electronic governance, information security in electronic governance, and the use of information and communication technologies.

The purpose of the academic discipline “Electronic Governance and Information Technologies” is to ensure the formation of a holistic system of general, special (professional, subject) competencies of higher education students by obtaining specialized conceptual knowledge on electronic democracy, theoretical foundations of electronic governance, methods and its technologies, public management of the development of electronic governance, as well as the development of basic skills and abilities for the implementation of electronic governance using information and communication technologies.

The content of the academic discipline is revealed in the following topics: Theoretical foundations of e-government; E-democracy: conceptual foundations, development, implementation in Ukraine and abroad; Technologies for the development of e-governance and e-democracy; Forecasting, monitoring and evaluation of e-government development; Development of e-government at the state and regional levels; E-government at the local level; E-government, e-democracy as a tools for preventing corruption in public authorities in Ukraine; Digital development and e-democracy;

Electronic public services: essence, organization of provision in Ukraine and abroad; Public policy of e-government; Electronic document flow; IT architecture of the e-government system; Human resource management strategies in the field of e-government; Implementing e-government in Ukraine and abroad. Information about electronic devices.

ВСТУП

Програму навчальної дисципліни «Електронне урядування та інформаційні технології» укладено відповідно до освітньо-професійної програми «Публічне адміністрування» з підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D4 Публічне управління та адміністрування галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, розробленої на підставі стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого та введеного в дію Наказом Міністерства вищої освіти і науки України № 1001 від 04 серпня 2020 року.

Після ґрунтовного ознайомлення з практикою реалізації в Гентському університеті (Бельгія) магістерської програми з публічного управління та адміністрування «Магістр наук у галузі державного управління та менеджменту» (Master of Science in Public Administration and Management) (https://studiekiezer.ugent.be/2026/master-of-science-in-public-administration-and-management/programma?utm_source) приділено особливу увагу впровадженню курсу «Електронний уряд» («eGovernment»), призначеного для опанування студентами цифровізації та інформаційно-комунікаційним технологіям, їх впливу на діяльність органів публічної влади, перспективам цифрової трансформації, а також формуванню компетенцій, необхідних для впровадження цифрових технологій.

Ураховувалося набуття сталого характеру практикою реалізації освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D4 Публічне управління та адміністрування галузі знань D Бізнес, адміністрування та право Національного університету «Одеська політехніка» (Одеська політехніка, https://op.edu.ua/sites/default/files/files/opscans/pidpysanyy_mag-opp-d4-0_publichne_upravlinnya_ta_administruvannya_id_75478_2025.pdf); освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D4 Публічне управління та адміністрування галузі знань D Бізнес, адміністрування та право Національного університету «Острозька академія» (НаУОА, <https://surl.li/qdqhkg>), освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування» другого

(магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D4 Публічне управління та адміністрування галузі знань D Бізнес, адміністрування та право Національного університету «Чернігівська політехніка» (НУ «Чернігівська політехніка», https://op.stu.cn.ua/files/op/opp_publichne_upravlinnya_ta_administruvannya_mahistr_2025.pdf); освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D4 Публічне управління та адміністрування галузі знань D Бізнес, адміністрування та право Донецького державного університету внутрішніх справ (ДонДУВС, https://dnuvs.ukr.education/wp-content/uploads/2025/10/10_2025_rik_opp_d4_pua_magistr.pdf), а також освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D4 Публічне управління та адміністрування галузі знань D Бізнес, адміністрування та право Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (ХНУ імені В. Н. Каразіна, https://start.karazin.ua/app/webroot/files/upload/opp/_2025/%D0%9D%D0%9D%D0%86%20_%D0%86%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%82%D1%83%D1%82%20%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%9C%D0%B0%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0%D0%9F%D1%83%D0%B1%D0%BB%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B5%20%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%82%D0%B0%20%D0%B0%D0%B4%D0%BC%D1%96%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%80%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F/opp_mag_d4_puam_2025.pdf?utm_source), щодо забезпечення формування загальних, спеціальних (фахових, предметних) компетентностей і досягнення відповідних результатів під час опанування навчальних дисциплін «Електронне урядування та інформаційні технології державної служби», «Електронне урядування та цифрові трансформації», «Інформаційна політика та електронне урядування», «Цифрова політика та електронне урядування», «Цифровий розвиток та електронна демократія».

Предметом навчальної дисципліни «Електронне урядування та інформаційні технології» є теоретичні засади електронного урядування, концептуальні основи електронної демократії та практичний досвід публічного управління розвитком електронного урядування,

інформаційної безпеки в електронному урядуванні, використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Метою навчальної дисципліни «Електронне урядування та інформаційні технології» є забезпечення формування цілісної системи загальних, спеціальних (фахових, предметних) компетентностей здобувачів вищої освіти через отримання спеціалізованих концептуальних знань щодо електронної демократії, теоретичних засад електронного урядування, його методів і технологій, публічного управління розвитком електронного урядування, а також вироблення базових умінь і навичок упровадження електронного урядування з використанням інформаційних і комунікаційних технологій.

Завдання навчальної дисципліни: ознайомлення здобувачів вищої освіти з теоретичними засадами електронного урядування, концептуальними основами електронної демократії, забезпечення їх освоєння; формування знань і розвиток у них здатності розв'язання проблем, вирішення складних завдань і прийняття рішень під час здійснення публічного управління розвитком електронного урядування, державної політики щодо цифрового розвитку; оволодіння практичними навичками впровадження електронного урядування з використанням інформаційних, комунікаційних технологій; застосовування норм законодавства, що регулює здійснення публічного управління розвитком електронного урядування, інформаційної безпеки в електронному урядуванні, використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Вивчення навчальної дисципліни «Електронне урядування та інформаційні технології» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти **загальних і спеціальних компетентностей** та досягнення **результатів навчання**, визначених освітньо-професійною програмою «Публічне адміністрування» з підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D4 Публічне управління та адміністрування галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, розробленою на підставі стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування для другого (магістерського) рівня вищої освіти, а саме:

загальних компетентностей:

- ✓ ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ✓ ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології;

спеціальних (фахових, предметних) компетентностей:

- ✓ СК 01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти;
- ✓ СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери;
- ✓ СК03. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів і технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування;
- ✓ СК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях;
- ✓ СК 05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.

Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Публічне адміністрування» з підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D4 Публічне управління та адміністрування галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, розробленої на підставі стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування для другого (магістерського) рівня вищої освіти:

- знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізування публічної політики, основ і технологій прийняття управлінських рішень (PH01);
- використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних завдань публічного управління та адміністрування (PH04);
- визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії (PH05);
- здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських і загально-організаційних структур (PH06);

- уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм (РН08);
- представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності (РН10);
- розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень (РН11).

Навчальна дисципліна є **обов'язковою**.

Форма підсумкового контролю знань: ПМК (залік).

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Теоретичні засади та публічне управління розвитком електронного урядування

Тема 1. Теоретичні засади електронного урядування

Поняття «електронне урядування». Електронне урядування: основні цілі, завдання, принципи. Особливості та моделі електронного урядування. Етапи розвитку, фактори впливу на розвиток електронного урядування, його впровадження. Законодавче забезпечення електронного урядування в Україні. Концепція розвитку електронного урядування в Україні. Концепція розвитку електронної демократії в Україні та план заходів щодо її реалізації. Упровадження електронного урядування: основні умови успішного впровадження, ризики та наслідки впровадження. Концепція національної програми інформатизації. Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні. Світове інформаційне суспільство: глобалізація і розвиток.

Тема 2. Електронна демократія: концептуальні основи, розвиток, упровадження в Україні та за кордоном

Поняття, сутність електронної демократії. Форми електронної демократії. Електронна демократія як важливий спосіб вираження політичної взаємодії. Інструменти електронної демократії (електронні петиції, електронне голосування, електронні звернення, електронні консультації щодо законодавства, політики). Електронна демократія в Україні: мета та мотиви впровадження. Формування стратегії впровадження інструментів електронної демократії. Розвиток електронної демократії в Україні: цілі, основні напрями, стан і тенденції розвитку інструментів. Досвід розвитку та впровадження електронної демократії за кордоном.

Тема 3. Технології розвитку електронного урядування, електронної демократії

Інформаційно-аналітичний супровід публічного управління та адміністрування: сутність, складові. Види, сучасні тенденції розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. Хмарні технології як фундамент ІТ-архітектури системи електронного урядування. Мобільні технології в розвитку e-government. Технології Інтернет речей, «ро-

зумні технології». Організаційні технології розвитку електронного урядування та електронної демократії. Електронна партисипація: інформаційні технології залучення громадян до процесу прийняття управлінських рішень. Громадські проєкти мобілізації людських ресурсів з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Тема 4. Прогнозування, моніторинг та оцінювання розвитку електронного урядування

Розвиток електронного урядування. Публічне управління розвитком електронного урядування та його механізми. Електронна демократія та електронне урядування як напрям державної інформаційної політики. Розвиток взаємодії представників органів публічної влади, громадськості та бізнесу за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій. Основні етапи прогнозування розвитку електронного урядування. Моніторинг та оцінювання розвитку електронного урядування в Україні. Індекс розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. Індекс розвитку електронного урядування, індекс електронної участі. Оцінювання рівня розвитку інформаційного суспільства: Національна система індикаторів розвитку інформаційного суспільства, глобальний інноваційний індекс, індекс мережевої готовності.

Тема 5. Розвиток електронного урядування на державному та регіональному рівнях

Розвиток електронного урядування на державному рівні в Україні. Центральні органи виконавчої влади, відповідальні за формування та реалізацію політики впровадження електронного урядування. Електронний парламент в Україні та світі. Стан, тенденції розвитку, програмне забезпечення електронної взаємодії в Україні. Система та організація електронної взаємодії органів виконавчої влади. Поняття «електронна держава», «електронний регіон». Особливості розвитку електронного урядування на регіональному рівні в Україні. Програми інформатизації регіонів. Моделі електронної взаємодії органів публічної влади в країнах Європейського Союзу.

Тема 6. Електронне урядування на місцевому рівні

Електронне урядування на місцевому рівні в Україні. Поняття «електронне місто» та «розумне місто». Програми інформатизації

територіальних громад. Диджиталізація в територіальних громадах: громада в смартфоні. Розвиток електронного урядування на місцевому рівні за кордоном. Запровадження інноваційних підходів та інформаційних технологій в муніципальному менеджменті. Інформаційна інфраструктура і створення електронного муніципалітету.

Тема 7. Електронне урядування, електронна демократія як інструменти запобігання корупції в органах публічної влади в Україні

Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) як центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує здійснення державної антикорупційної політики. Державна антикорупційна програма. Технології електронного урядування та електронної демократії в антикорупційних стратегіях. Прозорість інформації щодо діяльності посадових осіб органів публічної влади. Складові інформаційної інфраструктури у сфері запобігання корупції. Інформаційна система моніторингу реалізації державної антикорупційної політики. Інформаційно-комунікаційні інструменти участі громадянськості в здійсненні антикорупційної політики.

Тема 8. Цифровий розвиток та електронна демократія

Державна політика щодо цифрового розвитку. Цифровий розвиток та електронна демократія в Україні: мета, основні цілі та завдання. Формування і розвиток інформаційного суспільства. Розвиток цифрової економіки і суспільства. Принципи цифровізації, основні напрями цифрового розвитку. Цифрові стратегії. Формування і розвиток цифрових навичок, компетентностей в суспільстві. Інтеграція до єдиного цифрового ринку Європейського Союзу. Організаційні технології підтримки публічного управління. Технології підтримки цифрових комунікацій публічних службовців. Цифрові технології підтримки співпраці органів публічної влади.

Модуль 2. Електронне урядування: публічна політика, електронні публічні послуги, інформаційна безпека

Тема 9. Електронні публічні послуги: сутність, організація надання в Україні та за кордоном

Поняття, сутність та основні характеристики електронних публічних послуг. Види, способи, суб'єкти надання електронних публічних

послуг. Державна політика у сфері адміністративних послуг в Україні. Надання державних послуг із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Нормативно-правові засади надання електронних адміністративних послуг. Забезпечення доступності та якості, організація надання електронних адміністративних послуг в Україні. Організація надання електронних публічних послуг за кордоном. Модель ООН розвитку онлайн-послуг. Основні напрями розвитку послуг електронного уряду.

Тема 10. Публічна політика електронного урядування

Механізми публічної політики електронного урядування. Міжнародна ініціатива «Партнерство «Відкритий Уряд». Механізми «Білої книги» і «Зеленої книги». Державна інформаційна політика: сутність, принципи, пріоритети. Стратегія та механізм розвитку інформаційного суспільства в Україні. Доступ до публічної інформації: нормативно-правова база, основні поняття. Публічна інформація у формі відкритих даних. Перелік наборів даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних. Єдиний державний веб-портал відкритих даних. Дія. Відкриті дані. Проекти та сервіси, що використовують відкриті дані в Україні. Досвід використання відкритих даних за кордоном.

Тема 11. Електронний документообіг

Електронний документообіг: організаційно-правові засади, принципи. Електронний документ. Інформація. Системи електронного документообігу: АСКОД, «ДОК ПРОФ 2.0». Електронний цифровий підпис. Електронний архів. Використання електронного документообігу як інструмент реінжинірингу адміністративних процесів. Упровадження систем електронного документообігу в органах публічної влади в Україні: перспективи, проблеми та шляхи їх вирішення.

Тема 12. IT-архітектура системи електронного урядування

Особливості IT-архітектури системи електронного урядування. Досвід стандартизації архітектурних рішень за кордоном. Інфраструктурний рівень IT-архітектури системи електронного урядування (технічний, телекомунікаційний, технологічний підрівні). Прикладний рівень IT-архітектури системи електронного урядування (презентаційний підрівень, каналний підрівень, підрівень додатків).

Тема 13. Стратегії управління людськими ресурсами у сфері електронного урядування

Стратегічний підхід до управління компетенціями людських ресурсів у сфері інформаційно-комунікаційних технологій. Узгодження національної рамки кваліфікацій та ІТ-професій з європейською рамкою е-компетенцій. Концепція розвитку цифрових компетентностей та план заходів з її реалізації. Єдиний державний веб-портал цифрової освіти «Дія. Освіта». Формування та розвиток ІКТ-компетентностей і навичок з е-урядування у публічних службовців.

Тема 14. Упровадження електронного урядування в Україні та за кордоном. Інформаційна безпека в електронному урядуванні

Електронний уряд: основні підходи, формування, архітектура. Портал державних послуг. Інтегрована система електронної ідентифікації. Електронна ідентифікація та авторизація. Система електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів «Трембіта». Упровадження електронного урядування в Україні та за кордоном. Інформаційна безпека в електронному урядуванні: організаційно-правове забезпечення. Напрями державної політики інформаційної безпеки. Захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Про адміністративні послуги : Закон України від 6 вересня 2012 року № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text>.
3. Про державну службу : Закон України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.
4. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.
5. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22 травня 2003 року № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.
6. Про електронні комунікації : Закон України від 16 грудня 2020 року № 1089-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text>.
7. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги : Закон України від 5 жовтня 2017 року № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>.
8. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах : Закон України від 5 липня 1994 року № 80/94-BP. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text>.
9. Про захист персональних даних : Закон України від 1 червня 2010 року № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>.
10. Про звернення громадян : Закон України від 2 жовтня 1996 року № 393/96-BP. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
11. Про інформацію : Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657 XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.
12. Про Концепцію національної програми інформатизації : Закон України від 4 лютого 1998 року № 75/98-BP. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80#Text>.

13. Про медіа : Закон України від 13 грудня 2022 року № 2849-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text>.
14. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.
15. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9 квітня 1999 року № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>.
16. Про публічні електронні реєстри : Закон України від 18 листопада 2021 року № 1907-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1907-20#Text>.
17. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 7 червня 2001 року № 2493-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>.
18. Про цифровий контент та цифрові послуги : Закон України від 10 серпня 2023 року № 3321-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3321-20#Text>.
19. Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні : Указ Президента України від 31 липня 2000 року № 928. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/928/2000#Text>.
20. Деякі питання електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів : Постанова Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2016 року № 606. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/606-2016-%D0%BF#Text>.
21. Деякі питання забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів в умовах воєнного стану : Постанова Кабінету Міністрів України від 12 березня 2022 року № 263. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/263-2022-%D0%BF#Text>.
22. Деякі питання цифрового розвитку : Постанова Кабінету Міністрів України № 56 від 30 січня 2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56-2019-%D0%BF#Text>.
23. Питання консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів, утворених Кабінетом Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 17 червня 2009 року № 599. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/599-2009-%D0%BF#Text>.

24. Питання Міністерства цифрової трансформації : Постанова Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2019 року № 856. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2019-%D0%BF#Text>.
25. Про запровадження Національної системи індикаторів розвитку інформаційного суспільства : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2012 року № 1134. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1134-2012-%D0%BF#Text>.
26. Про затвердження Порядку функціонування єдиної геоінформаційної системи здійснення моніторингу та оцінювання розвитку регіонів і територіальних громад : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2023 року № 522. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/522-2023-%D0%BF#Text>.
27. Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2002 року № 1302. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1302-2002-%D0%BF#Text>.
28. Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний уряд» : Постанова Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2003 року № 208. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/208-2003-%D0%BF#Text>.
29. Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 4 січня 2002 року № 3. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3-2002-%D0%BF#Text>.
30. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні» : Постанова Верховної Ради України від 3 липня 2014 року № 1565-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1565-18#Text>.
31. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 року № 649. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80#Text>.
32. Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 року № 797-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-%D1%80#Text>.
33. Про схвалення Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від

16 листопада 2016 року № 918-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/918-2016-%D1%80#Text>.

34. Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 року № 167-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text>.
35. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 року № 386-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80#Text>.
36. Порядок інформаційного наповнення та технічного забезпечення Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади : Наказ Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України, Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 25 листопада 2002 року № 327/225. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1021-02#Text>.
37. Про затвердження Переліку і Порядку надання інформаційних та інших послуг з використанням електронної інформаційної системи «Електронний Уряд» : Наказ Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 15 серпня 2003 року № 149. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1066-03#Text>.

Основні рекомендовані джерела інформації

38. Адміністративне управління територіальними громадами : навч. посіб. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 292 с.
39. Гайдученко С. О. Електронне урядування : конспект лекцій. Харків : ХНУМГ ім. Бекетова, 2024. 61 с.
40. Основи електронного урядування : навч. посіб. Київ : КПІ імені Ігоря Сікорського, 2022. 268 с.
41. Цифрове врядування : монографія. Київ : ІДЕЯ ПРИНТ, 2020. 336 с.
42. Цифровий розвиток та електронна демократія: конспект лекцій / О. В. Дикань, Ю. О. Крихтіна, У. Л. Сторожилова. Харків : УкрДУЗТ, 2023. 89 с.

Додаткові рекомендовані джерела інформації

43. Августин Р. Р. Електронне врядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі : навч.-метод. комплекс. Тернопіль : ТНЕУ, 2014. 140 с.

44. Відкрите урядування: колективна робота, прозорість і дієва участь ; за ред. Д. Латропа, Л. Руми. Київ : Наука, 2011. 536 с.
45. Вітчизняний і зарубіжний досвід впровадження електронного урядування ; за заг. ред. С. А. Чукут, О. В. Загвойської. Київ : НАДУ, 2008. – 136 с.
46. Грицяк Н. В., Соловійов С. Г. Електронна демократія : навч. посіб. Київ : НАДУ, 2015. 66 с.
47. Гурковський В. І. Державне управління розбудовою інформаційного суспільства в Україні (історія, теорія, практика). Київ : Науковий світ, 2010. 396 с.
48. Дубов Д. В., Дубова С. В. Основи електронного урядування : навч. посіб. Київ : Центр навч. л-ри, 2012. 176 с.
49. Досвід впровадження е-демократії та е-урядування в Україні ; за ред. С. В. Дзюби. Київ, 2010. 90 с.
50. Електронна демократія : навч. посіб. / за заг. ред. Н. В. Грицяк. Київ : НАДУ, 2015. 66 с.
51. Електронне врядування. Інформатизація державного управління : навч. посіб. / Ю. Г. Машкаров, О. В. Орлов, П. С. Клімушин та ін. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2011. 292 с.
52. Електронне урядування : опорний конспект лекцій ; за ред. А. І. Семенченка. Київ, 2012. 264 с.
53. Електронне урядування : підручник ; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка ; наук. ред. Н. В. Ерицяк, А. І. Семенченка. Київ : НАДУ, 2014. 352 с.
54. Електронне урядування в інформаційному суспільстві : монографія / П. С. Клімушин, А. О. Серенок. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2010. 312 с.
55. Електронне урядування в Україні: аналіз та рекомендації. Результати дослідження ; за ред. І. Г. Малюкової. Київ : ТОВ «Поліграфі-Плюс», 2007. 254 с.
56. Електронне урядування та електронна демократія : навч. посіб. : у 15 ч. / за заг. ред. А. І. Семенченка, В. М. Дрешпака. Київ, 2017.
57. Зарубіжний досвід упровадження електронного урядування ; за заг. ред. проф. С. А. Чукут. Київ, 2008. 200 с.
58. Інформатизація управління соціальними системами: Орг.-правові питання теорії та практики : навч. посіб. / за заг. ред. М. Я. Швеця, Р. А. Калюжного. Київ : МАУП, 2003. 336 с.

59. Інформаційна політика України: європейський контекст : монографія / Л. В. Губерський, Є. Є. Камінський, Є. А. Макаренко та ін. Київ : Либідь, 2007. 360 с.
60. Клименко І. В. Технології електронного врядування. Київ : Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, 2006. 192 с.
61. Макаренко Є. А. Європейська інформаційна політика : монографія. Київ : Наша культура і наука, 2000. 368 с.
62. Основи електронного урядування : навч. посіб. / С. А. Чукут, О. В. Загвойська, Я. Ю. Цимбаленко. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 268 с.
63. Почепцов Г. Г. Чукут С. А. Інформаційна політика : навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 665 с.
64. Технології електронного урядування / І. В. Кліменко, К. О. Линьов. Київ : Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, 2006. 192 с.
65. Захист систем електронних комунікацій : навч. посіб. / В. О. Хорошко, О. В. Криворучко, М. М. Браїловський та ін. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 164 с.
66. Цимбалюк В. Інформаційне право (основи теорії і практики) : монографія. Київ : Освіта України, 2010. 287 с.
67. Цифрове врядування : монографія / за ред. О. В. Карпенка. Київ : ІДЕЯ ПРИНТ, 2020. 336 с.

Навчально-методичне видання

ПАСТУХ Катерина Валеріївна

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ ТА
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ»

Редагування *Л. М. Діденко*
Комп'ютерне верстання *О. С. Корніліч*

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 1,3.
Зам. № 429/2321.

Видавець і виготовлювач
Полтавський університет економіки і торгівлі
к. 48, вул. Івана Банка, 3, м. Полтава, 36003.
E-mail: pvv.puet@gmail.com.

Свідectво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 8076 від 28.02.2024 р.